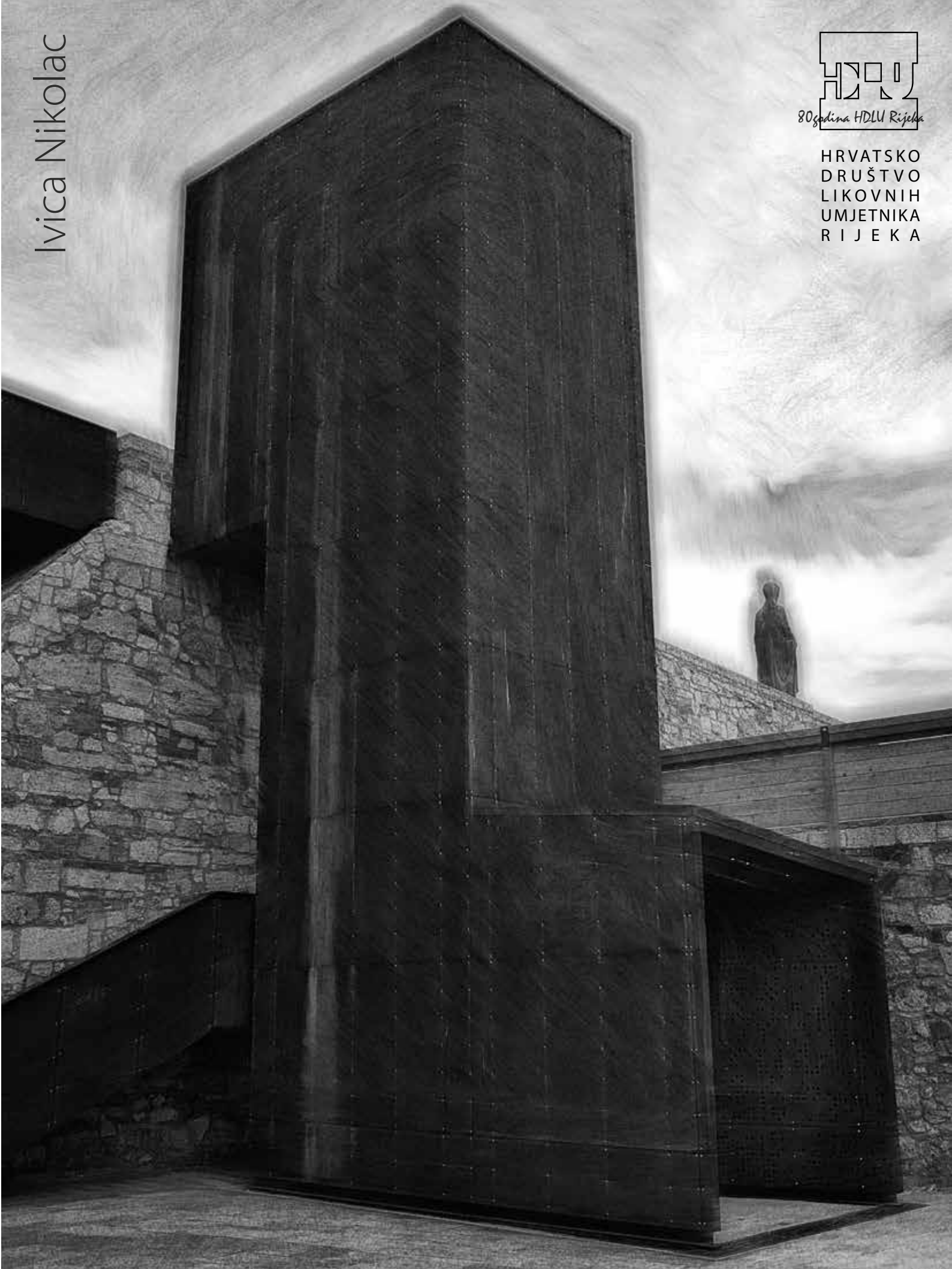
Ivica Nikolac

80 godina HDLU Rijeka

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNIKA
RIJEKA

„Bdijah i sanjah o smjelom putu oceanom budućnosti“ - Isječci snova

Snovi su prostor u kojem se susreću podsvjesno, sjećanja i imaginacija. Jesu li oni fragmenti unutarnjeg svijeta kroz koje pokušavamo proniknuti u vlastitu nutrinu, uspostaviti drukčiji odnos prema sebi ili tek bljeskovi prošlih iskustava, istodobno stvarnih i prividnih? Upravo se na granici tih pitanja oblikuje fotografski ciklus Ivice Nikolca znakovita naslova „Isječci snova“.

Riječ je o projektu koji je nastao iz fotografija snimljenih diljem Europe, odabranih zato što sadržajno ponajbolje označuju trenutke koji podsjećaju na neki od segmenata iz života; sjećanje na djetinjstvo, ljude koje je upoznao, trenutke koji su ostavili traga, donijeli bol, ljubav, refleksiju na umjetnost, osvrt na umjetnost preživljavanja. Priča koja započinje uvijek iznova. Otvoreni je to krug. Ali to je ono što je svjesno i dostižno i samo je dio slagalice koja tvori kulisu glavnom akteru ovog ciklusa – materijalizaciji snova. Kombinacijom zabilježenih stvarnih lokacija te naknadnih intervencija u digitalnoj obradi fotografija umjetnik stvara svijet izmiješanih osjećaja koji variraju od sjetne nostalgije, preko filozofskih preispitivanja do autorefleksivnih narativa.

Predstavljeni su vizualno zabilježeni kratki vremenski razmaci života koji su na autora imali dovoljno jaki emotivni, ili bolje rečeno iskustveni trag. Crno-bijeli prizori, oblikovani suptilnim prijelazima sivih tonova, nižu se poput kadrova na filmskoj vrpci. Putovanja stvarnim geografskim prostorima pritom se isprepliću s onima koja se odvijaju tijekom materijalizacije sna, a granice između stvarnosti i imaginacije gotovo posve brišu. Oniričkidiskurs ujedno postaje i glavno ozračje svake scene, utoliko što se ove fotografije ne bi trebale doživljavati jednodimenzionalno, već ih treba promatrati kroz prizmu Rubikove kocke – kada se poslože/shvate sve kockice/elementi dobije se kompletna slika nabijena simbolizmom. Kao što Marcel Proust traga za izgubljenim vremenom, tako Nikolac u pojedinim radovima traga i zaustavlja trenutak osjetilnog podražaja – jer u njegovim radovima priča rijetko ostaje samo na vizualnom doživljaju već je ispunjena slojevima sjećanja i osjećaja. Zašto? Kada se stvorila takva potreba/želja za introspektivnim čišćenjem prošlosti, sadašnjosti, a možda i budućnosti? Odgovori su tu, samo ih treba uočiti.

Svaka scena iz ciklusa ne reprezentira samo određeni trenutak i lokaciju, iako ona može biti prepoznatljiva i vrlo realistična; već sama arhitektura, objekti, priroda i ljudi postaju odraz autorovih razmišljanja, strahova i nadanja te tragikomičnih životnih situacija. Kao primjer jednog aspekta preispitivanja uzet je rad „Totem“ u čijem je vizualnom fokusu betonski kanal za ventilaciju koji je arhitektonski konstruiran kao piramidalna struktura koja na sve četiri strane ima otvore za prihvat svježeg zraka. Riječima samog autora konstrukcija predstavlja skup svih kritičara, teoretičara, „znalaca“ fotografije koji su svojim neznanjem uzurpirali prirodni tok misli. Narativno tamna, iskrakelirana površina betonskog totema predstavlja grobnicu svih razmišljanja i teorija, nametnutih očekivanja i iskustava koja su bila suvišna tijekom karijere. U takvu se stvaralačkom procesu fotoaparat posljedično pretvara u alat, svojevrsni Stargate, simbolički portal za prijelaz između svjesnog i podsvjesnog. Faktor koji dodatno pridonosi cjelokupnoj slojevitosti jest činjenica da svaki rad ima svoj zaseban naziv. „Cubanos“, „DramaQueen“, „Frame“, „Hopper“, “Udvoje“, „Lijeva ruža“, „Ice Scream“, „Tko se nije skrio“ samo su mali dio repertoara semantičke igre u koju nas Nikolac uvodi. Nazive treba uzeti u obzir kao sastavne dijelove rada, jer suptilno navode promatrača kroz labirint detalja. Već spomenute crna i siva, kao i nijanse potonje, glavni su spektar palete boja koja se koristi u ovom kontekstu s opaskom da bijela nije zanemarena. Dašak noir estetike je svakako prisutan – autor poprima ulogu detektiva koji se kreće lucidnim snovima okružen vrtoglavim osjećajem proteklog vremena i pitanjima koja možda još čekaju svoj odgovor. Također, postoji još jedna nit koja se proteže kroz ovaj ciklus, a to je motiv zaobljenih linija, vrtloga. Bilo da je riječ o nebu, travnatoj podlozi, zidu ili odsjaju na staklu Nikolac repetitivno, u radnoj etici Sidarte povlači geometrijsku tvorevinu poznatu kao krivulja, koja se, ovisno o intenzitetu digitalnog poteza olovkom pretvara u vertigo. Meditacija koja stoji, a kreće se. Sve je povezano – jučer, danas, sutra stapaju se u amalgam kontinuiteta koji nas prati cijelim putem, bez odmora.

U tom se kontekstu nameće i stih Friedricha Gottlieba Klopstocka (1724. – 1803.) iz pjesme *Prijatelju i neprijatelju:* „Bdijah i sanjah o smjelom putu oceanom budućnosti“, kojim je Nikolac nazvao ovu izložbu, a u kojem je u nekoliko riječi sadržana napetost između budnosti i sna, između svijeta koji poznajemo i onoga koji tek slutimo. Metafora smjelog putovanja oceanom budućnosti može se ovdje protumačiti i kao svijest o gubitku, prolaznosti, ali i kao potreba da se unutar neizbježnog protoka pronađe prostor mogućnosti, slutnji i neizvjesnosti za novo iskustvo i spoznaju, bez jamstva konačnosti.

Zlatko Tot

◁ *Monumento sōlitūdinis,* 1960.-2026., 42 x 59,6 cm

Bdijah i sanjah o smjelom putu oceanom budućnosti

Isječci snova

U ovom ciklusu preispitujem vremensku prostornost sjećanja. Niz je to neobjašnjivih, ničim izazvanih magičnih stvari što dogodiše se u stvarnom svijetu, a meni je bilo dano da ih bilježim, kao dio lukavog čuda koje mi je dopustilo da smišljam nove svjetove, ali istovremeno otkrivam i bilježim fascinantne aspekte onog u kojem živim.

Bdio sam i sanjao o smionoj plovidbi oceanom budućnosti!*. Poput antičkih filozofa, zaključujem kako je sve u svemu. Spoznao sam tako više o sebi i svojim svjetovima. Sve sam prosanjao, a ovo su samo isječci snova. Slika je činjenica. Ona je kao neko mjerilo prislonjeno na stvarnost. Uzgred rečeno, inkubacija mjena stvara nagonske slike, znam da ono što vidjeh izaziva dvojako značenje predsvjesnoga. Tumač snova u meni kaže "pesimizam je naprosto kočenje, optimizam omamljenost iz koje ima buđenja". Subjektivnost, koja je dominanta samodostanih, ne definira jedinstvenu stvarnost, jer podložni smo podilaženju. Tako je jednostavnije. Slijepome su predmeti bez boje, ali ako su ruže mirišu i u mraku. Onom tko vidi potreban je doživljaj boja.

Razmišljam o proteklom vremenu. I kao kod Klopstocka "sve niže spušta se moja noga, a štap mi ne prekriva samo prašina što je put diže, već putniku pogled zamagljuje i pepeo preminulih koji su mu bili bliski"*..

Svjestan sam, vrijeme je kontinuirano i protežno, sastavljeno od dimenzija koje čine prošlost, sadašnjost i budućnost, nekakva strukturalno zaključena nužnost u kojoj se unutarnji i vanjski svijet poklapaju. Dosljedno tomu njegova utopijska funkcija jedina je koja transcendira i jedina vrijedna da ostane. Sve ostalo je laž koju ponavljamo kako bismo glumili da smo sretni. Onako otprve.

Otvorena knjiga dijeli što osjećam. Lažna je, kao što je varljiva i nada da ću doprijeti do onih koji se možda bore sa sličnim mislima, uvjeriti ih da treba doseći visine što mjere se lakoćom zaborava. Važan je svaki trenutak. Glava je na većoj visini od stopala kojim hodamo zemljom. Na visinama je zrak rjeđi, vrijedi više, treba znati disati.

Crno-bijelim fotografijama rastačem svijet: u konture, u zrna, u plohe. Režem isječke snova bez namjere da tumačim ikome išta. Onome koji želi iščitati poruku u njima kažem - "hrabro, samo naprijed", a sebi kazujem - ne očekujem prijevode vizualnog, moje su glinene pločice pisane klinastim pismom pravijeka. Njihov je jezik istodobno osoban i nepoznat, čitljiv meni, ali ne nužno i drugima. Promatraču prepuštam slobodu da u njima pronađe vlastita značenja, poveže s vlastitim iskustvima, sjećanjima i unutarnjim slikama. Meni je sve jasno. Ionako nitko neće pitati smisao nejasnog. Uostalom i čemu?. Neka, nema veze.

U procesu obrade fotografiju prevodim u vizualni jezik na granici fotografskog i grafičkog. Priče započinjem crnom, nastavljam pretežito sivom kojoj dodajem još sivlju, zatim svemu dodajem olovku svjetla. Ona se proteže od prvog do posljednjeg isječka, kovitla ih u vrtlog sjećanja. Vertigo s jasnom namjerom - predočiti protok vremena. Tu završava kontrast i slojevitost sivih tonova. Možda namjerno, možda je to nekakva linija života, flashback sjećanja, a možda samo vizualni tijek misli, kao rijeka što teče nesputana, nepredvidiva. A možda je sve skupa samo loše prepričan film.

Ocean se dalji, a ušće je nadomah . . . Plovidba se za sada nastavlja.

Ivica Nikolac

*Iz pjesme *"Prijatelju i neprijatelju"* Friedricha Gottlieba Klopstocka, (1724.–1803.)

*Totem,*1960.-2026., 42 x 59,6 cm

Oculus formosus, 1960.-2026. 42 x 59,6 cm

Usta puna zemlje, 1960.-2026. 30 x 40 cm

*Uzvišeni osjećaj spokoja,*1960.-2026. 42 x 59,6 cm

Tko se nije skrio..., 1960.-2026. 42 x 59,5 cm

Portrait of Mrs. Zero, 1960.-2026.

Košmari, 1960.-2026. 42 x 59,6 cm

*Sub Rosa in tenebris,*1960.-2026., 42 x 59,6 cm

Ivica Nikolac (Rijeka, 1960.), diplomirao Hrvatski jezik i književnost – Organizacija kulturnih djelatnosti, Sveučilište u Rijeci (1986.). Fotografijom se bavi od 1974. Po sklonosti preispitivanju vlastitog fotografskog pogleda na svijet, obilježjima fotografskog izraza i usmjerenosti na odnos fotograf – društvo, pripada krugu konceptualista u fotografiji. Nikolac je imao petnaestak samostalnih izložbi te sudjelovao na više od 70 skupnih izložbi. Bio članom brojnih žirija te selektor međunarodnih fotografskih izložbi nacionalne razine (Austrija, Irska, Oman). U četiri navrata izabran za predsjednika Hrvatskog fotosaveza (1998.-2014.). Autor i koautor brojnih izložbi, mentor i voditelj radionica fotografije, radionica starih fotografskih tehnika, kustos, predavač i esejist. Član je Upravnog odbora Hrvatskog fotosaveza, Nositelj počasnog zvanja HonEFIAP – FIAP (Federation Internationale de l'Art Photographique). Autor je i voditelj međunarodnog izložbenog projekta Ogledi u vizualnom Galerije Pasaž u Rijeci. Osim fotografije njegovo područje interesa obuhvaća i kazališnu scenu i glazbu. Aktivno surađuje na Međunarodnom festivalu malih scena u Rijeci, a dugi niz godina bio je organizator večeri klapske pjesme „Baščinski glasi" u Rijeci. Za doprinos njegovanju hrvatske glazbene baštine nagrađen je Srebrnim štitom grada Omiša i Festivala klapa Omiš.

Dobitnik više nagrada i priznanja za fotografije na međunarodnim salonima fotografije i nagrada za promicanje fotografije: Godišnja nagrada HDLU Rijeka 2025., Nagrada „Dobri duh fotografije" 2024., Državna nagrada „Faust Vrančić" 2024., Godišnja nagrada Hrvatskog foto saveza 2024., Godišnja nagrada Zajednice tehničke kulture Rijeka za poticanje fotografskog stvaralaštva 2024., Godišnja nagrada Grada Rijeke 2023., Godišnja nagrada Hrvatske zajednice tehničke kulture 2022., Godišnja nagrada Hrvatskog foto saveza 2020.,Godišnja nagrada Grada Rijeke 2013., Godišnja nagrada Zajednice tehničke kulture Rijeka za poticanje fotografskog stvaralaštva 1997. Državna nagrada „Faust Vrančić" 2011., Godišnja nagrada Hrvatske zajednice tehničke kulture 2007.

Član Hrvatskog društva likovnih umjetnika– Rijeka od 1997., HDLU Istre od 2021. te ULUPUH Zagreb, 2021.

Web: https://www.ivicanikolac.com/

https://www.facebook.com/ivica.nikolac.rijeka

E-mail: ivica.nikolac@gmail.com

On beeing yellow, 1960.-2026., 42 x 59,6 cm

Ice Scream, 1960.-2026., 42 x 59,6 cm

Izbor iz izložbi, autorskih i kustoskih projekata :

2026. kustos projekta – izložbe "Noćnik; Max Juhasz, Galerija Pasaž

2026. autor i kustos tematskog projekta HDLU Rijeka - "Reinterpretacija ili argument za kopiranje stvarnosti"
2026. kustos projekta – izložbe "„Nesvjesni aspekti sebstva", Ivo Borko, Galerija Pasaž

2026. kustos projekta izložbe ""Između nasljeđa i pripadnosti", Lucija Maržić, Galerija Pasaž

2026. Izložba „Kvadrat je u krugu" Fanite Barčot-Nikolac i Ivice Nikolca Muzej grada Rijeke, kustosica Sabrina Žigo

2025. Autor i kustos projekta – izložbe "Percepcija snova", HDLU istre

2024. Samostalna izložba "Ovo je moje tijelo", Galerija Pasaž, Rijeka

2024. Autor i kustos projekta – izložbe "Autentičnost leži u oku promatrača", HDLU-a Istre

2023. Kustos izložbe "Forma odslikavanja" – Fanita Barčot-Nikolac, Centar vizualnih umjetnosti Batana, Rovinj

2023. Samostalna izložba – „Metamorfoza slika sna", kustos Slaven Tolj – Galerija HDLU Istre

2023. Galerija Collegium artisticum Sarajev (Bosna i Hercegovina) gostujuća izložba članova HDLU-a Istre – "Pranje mozga – Brainwash" – diptih Misaona dijareja oslobođenja, digitalna fotografija/kombinirana tehnika.

2023. Kustos izložbe "Forma odslikavanja" – Fanita Barčot-Nikolac, Milena Milenković, Galerija Klović, HDLU Rijeka

2023. Kustos izložbe – Morena Kvaternik – "Sekvence ponovljenog vremena", Galerija Klović, HDLU Rijeka

2022. Kustos izložbe "Ulični dijalog" Aleksandra Tomulića i Ivana Kosića, Galerija Klović, HDLU Rijeka

2022. Hrvatski fotografi u zbirci Muzeja grada Rijeke, Muzej grada Rijeke

2022. Kustos izložbe "Vrijeme môra" Ivana Kosića, Galerija Zvonimir, Baška

2022. Retrospektivna izložba fotografija „Prisutna odsutnost", kustos Želimir Koščević, Centar vizualnih umjetnosti Batana, Rovinj,

2022. Samostalna izložba „Metamorfoza slika sna", kustos Slaven Tolj, Nacionalna biblioteka Crne Gore, Cetinje

2022. Samostalna izložba „Metamorfoza slika sna", kustos Slaven Tolj, BlokGallery Beograd

2021. Godišnja natječajna izložba Sekcije proširenih medija – TO SE NIJE DOGODILO!, prostor Fondacije Saša Marčeta ULUS, Beograd, Kolekcija „Oktroirana fotografija", ,

2021. Samostalna izložba fotografija „Prisutna odsutnost", kustos Želimir Koščević Udruženje likovnih umjetnika Crne Gore, Umjetnički paviljon, Podgorica

2021. Samostalna izložba „meneovdjenema", Galerija Klović, u organizaciji HDLU Rijeka, kustos Slaven Tolj

2021. Izložba "Smislene slučajnosti (Art – Rat – Tranzicija) Art radionica Lazareti, Dubrovnik, kustos Slaven Tolj

2020/2021. Fotografija izabrana u stalni postav izložbe: Neue Zeiten: Österreich seit 1918., Österreichische Nationalbibliothek – Haus der Geschichte Österreich.

2020. Fotografija Ivice Nikolca uvrštena u putujuću izložbu Nakon Velikog Rata. Nova Europa 1918. – 1923., u organizaciji European Network Remembrance and Solidarity te partnera: Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću (Zagreb), Filozofski fakultet u Rijeci, RIJEKA 2020

2020. – ART/RAT/TRANZICIJA (1990. – 1991. – 2000. – 2010. – 2020. – 2021.), serija od 17 radova "Kumrovečki zapisi", MMSU- Muzej moderne suvremene umjetnosti, Rijeka, kustosi Slaven Tolj i Branko Cerovac

2019 . Retrospektivna izložba fotografija, „Prisutna odsutnost", kustos Želimir Koščević, Split, Galerija Foto kluba Split

2018. Retrospektivna izložba fotografija „Prisutna odsutnost" kustos Želimir Koščević, Galerija Kortil, Hrvatski kulturni dom na Sušaku

1998. Samostalna izložba "Okvir za razgovor", Mali salon, Rijeka

1998. „2 internazionale di fotografia", Soligo, Italija

1997. Galerija Alvona, Labin, skupna izložba

1994. Samostalna izložba "Okvir za razgovor", kustos Vladimir Gudac, Mali salon, Rijeka

1983. Izložba fotografija troje autora: Krizmanić Damir, Nikolac Ivica, Milekić Đoko, Mali salon, Rijeka

---

Izdavač: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Rijeka, Korzo 28/II, Tel. 051/338-809, Mob. 095 37 105 13
e-mail: hdlu.rijeka@gmail.com, web: http://hdlu-rijeka.hr/
Za izdavača: Damir Šegota
Urednica: Jasna Rodin
Tekst u katalogu: Zlatko Tot
Administrativna služba: Jadranka Jerkić
Organizator: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Oblikovanje kataloga: Branko Lenić
Tisak kataloga: Tiskara Sušak
Br. kataloga: 12 / 26
Naklada: 100 komada

Naše programe podržavaju:

Upravni odjel za kulturu i kreativni razvoj Grada Rijeke

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske

Upravni odjel za kulturu, sport i tehničku kulturu Primorsko-goranske županije

Ode to dog, 1960.-2026. 42 x 59,6 cm ▷

Galerija
Juraj
Klović
Rijeka

Rijeka, Verdijeva 19b
17. 11- 1. 12. 2026.
Radno vrijeme: od 10 do 13 i od 17 do 20 sati,
subotom od 10 do 13 sati, nedjeljom zatvoreno